

primernem mestu za nadaljnjo porabo braniti. Če se tako kakor je povedano od zanesljive osebe ravna, ni pri vsi reči nobene nevarnosti in morni v kratkem iz hiše preminejo.

Valivne kure.

M. Da kure nečejo valiti, tega so različne stvari krive. Če človek mesta, na katerem bi imele kure valivna gnezda imeti, ne pregleda, in če ne zna kako se kvokljam steže, tudi ne more do pike natanko in zanesljivo povedati vzrokov, zaradi katerih kure nočejo valiti. Znano je, da so nekatera kurja plemena manj valivna kot druga. Navadno domače kokoši, katerim se je prvo leto zabranilo valiti, pozneje le redko kdaj dobre valivke postanejo. Valivna gnezda ne smejo nikdar biti na preveliki svetlobi. V gnezdu, ktero sonce obseva, bode težko ktera kvoklja začela sedeti. Naj boljše so na pol temni prostori. Vsakdanje sprotne snemanje jajc z gnezda veselje do valjenja pri kokoših zadušijo. Nasprotno pa je dobro jajca na gnezdu puščati ali z ponarejenimi nadomestiti. Preobilna hrana nareja sicer, da kokoši pridno jajca nesó, na valitev pa pozabijo. Naj se nekatere kokoši, ki bi naj začele valiti, zapró v poseben kraj, podaja naj se jim ali suh ali nekoliko namočen ječmen pa ne preveč in tudi ne premočne brane kakor meso, skuha itd. Včasih tudi petelin brani kuram valiti, in jih iz gnezda podi. To se slasti takrat rado godi, če pride le malo kokoši na petelina. Tudi mrčes, ki se ga kokoši preveč nalezejo, jih vznemirja, da ne morejo valiti. Da se zabrani, da kvoklje gnezda zapuščajo, jih je treba v posebne za to napravljene valivne kobače posaditi, ki niso večega prostora, kolikor ga jedna kokoš z gnezdom vred potrebuje. Za napajanje in nasitenje se kvoklje vsak dan 1—2krat na četrt ure iz kobače vzamejo, potem pa zopet na gnezdo v kobačo posadijo. V nekaterih dneh jih že ni več treba noter in ven vzdigovati, kvoklje same rade zopet na svoje mesto zahajajo.

M. Pomoček zoper drisko pri mladih praseih. Da mladi prasci drisko dobijo, tega so razne reči krive. Največkrat pa je krivo te bolezní prehlajenje. Pri zdravljenju je toraj najprej za to skrbeti, da imajo živinčeta topel blev in suho in gorko ležišče. Daje se jim, kakor razmere nanašajo, voda, v kateri so se kamilice, kalnuš in timuš kuhale. Ko bi to nič ne pomagalo, se kuha nekaj hrastove ali vrbove skorje ali pa korenine tormentile, ki se v lekarnicah dobi. Prilije se ti pijači še 0.6—1 gram železnega vitriola. Vsakemu živinčetu se te pijače $\frac{1}{4}$ liter vlije in to 2—3krat na dan. Če se pa pokaže, da živinčeta po črevah grize ali pa če so znamenja videti, da so se jim čreva vnela, ali pa če gre celo krvavo od njih, tako se jim skuha nekaj lanenega semena, kateri vodi se potem še 12—24 centigramov opiuma primeša in jim 3—5 krat na dan vlije. Če pa driska sesavnih prasev

izvira od slabega mleka doječe starke, mora se starki krma premeniti in ji graha, boba, želoda itd. dajati. Tudi prascem je treba večkrat dati beljakovine na vodi z nekoliko rabarbare in stolčene krede pomešani. Od vsakega toliko, kolikor gre na nožovo špico, vsak dan po 2—3krat. Vrh tega se morajo prasci brž ko mogoče odstaviti, in potem z zdrobljenim žitom in kislim mlekom hraniti.

M. Pomoček zoper mrčes v kurnikih. Kuban hmelj se po kurniku ali golobnjaku potrosi in pusti, da nekaj dni na tleh leži. Ko se je že veliko mrčesja v njem nabralo in naselilo, se pobere in sožge. Če se to večkrat zaporedoma zgodi, se pre vse uši iz kurjih hlevov in golobnjakov pozgubé. Tudi na perutnini sami preminejo. Sploh skušnja uči, da kuban hmelj od časa do časa v kurnikih in golobnjakih potrošen vse uši in podoben mrčes iz njih prežene. Na vsak način je to prav lahek pomoček, ki se brez vse težave poskusiti more.

Sejmovi na Štajerskem. 21. jul. Buče, Brenska gora; 22. jul. Ivnik, sv. Helena, sv. Mohor, sv. Magdalena v Mariboru, Orešje pri Brežicah; 24. jul. Črmožiše; 25. jul. Kozje, Lipnica, Črmožiše, Slov. Bistrica; 26. jul. Franheim, sv. Križ pri Ljutomeru, Teharje.

Sejmovi na Koroškem. 25. jul. Rajhenfels, Strassburg; 26. jul. Kotariče.

Dopisi.

Iz Maribora. (Regiment Hartung) je se v pondeljek o polnoči odpeljal na Hrvaško. Staršem, ki po svojih sinih, in ženam, ki po svojih možéh žalujejo, bodi v tolažbo povedano, da so se vojaki tukaj prav čedno in spodbudljivo obnašali. Vse te dni smo jih videli po vseh cerkvah od jutra do večera pobožno moliti; mnogi so sv. zakramente prejeli; v frančiškanski cerkvi so patri pretečeno nedeljo do pozne noči vojake spovedovali. V stolni cerkvi je prosil en vojak za škapulir karmelitske Matere božje in se je dal z veliko pobožnostjo v škapulirsko bratovščino zapisati. Isto tako je prišlo mnogo vojakov k šolskim sestram prosit za roženkrance, za svetinje, za škapulirje, ktere so tudi prejeli. — Zaupajmo, da bo Bog in Gospod vojskinih trum orožje naših krščanskih vojakov blagoslovil, da bo Marija, ki je avstrijske armadi že tolikokrat v vojskah zoper Turke očitno pomagala, se ji tudi zdaj dobrotna Mati in mogočna kraljica izkazala, in da se bodo slovenski sinovi po srčno dovršenem delu v kratkem zopet zdravi in veseli vrnoli na svoj dom. Tolaži naj nas tudi to, da so svitli cesar vojake v orožje poklicali za najbolj pravično reč, ki se misliti

zamore. Kako dolgo že ubogi Bosenski kristijani stegujejo svoje roke proti Avstriji in z solzami prosijo, naj bi jim naš svitli cesar prišli na pomoč in jih vzeli v svoje očetovsko varstvo. Ura rešitve je prišla! V kratkih dneh bo naša slavna armada prestopila turško mejo in v srcu nesrečne Bosne visoko povzdignila zmagonosno avstrijsko bandero, ter vrgla ob tla kruti turški polomesec, ki se je sto in sto let namakal in topil v nedolžni krvi umorjenih kristijanov, in na njegovo mesto postavili sv. križ, častito znamenje odrešenja, milosti in ljubezni. In kolika čast za nas, da so ravno slovanski junaki povabljeni, da grejo rešiti svojih slovanskih bratov in jim podati bratovsko roko! Kakor okoliščine kažejo, do vojske celó ne bo prišlo, utegnejo biti le male praske z poturčenimi Bosnijaki, ki se v celih tropah kakor roparji po hostah in gorah klatijo, in od ropa in morije živijo. — Mi pa molimo za naše hrabre vojake, dokler se domu ne povrnejo. In takó smemo zaupati, da bode vse srečno izteklo Bogu na čast, Avstriji na slavo, nam vsem pa v večno zasluženje!

K.

Iz Celja. (Porotnih obravnav) je bilo zdaj le malo, najzanimivejša (zoper „Slov. Gosp.“) je odpadla, 8. julija se je vršila obravnavo zoper Franca Groblnika iz Galicije, ki je bil posiljenja obdolžen, toda porotniki so ga nekrivega spoznali; 9. julija pa zoper Franca Jerošek, ki je prebival pri viničarju Janezu Felzer na Selnici ob Muri. Franc Jer. se je namreč vlačil z ženo Felzerjevo, ter je njenega moža, ko je ta ribe lovil, dvakrat v Muro pahnul z namenom, da bi ga spravil ob življenje; toda Felzer se je vendar rešil. Porotniki so spoznali, da je Jerošek kriv zavratnega napada na življenje in sodnija mu je odmerila 10 let težke ječe z 1 postom in zaporom v temnici vsako leto 7. aprila, to je: na dan, ko je hotel Felzerja v Muri potopiti. 10. julija so stali pred porotniki stari, že večkrat obsojeni tatovi: Mat. Komplet iz Ostrožnega, Florijan Koh iz Dražjevasi poleg Žic in Jožef Pies iz Kostivnice. Ti trije hudodelniki so namreč v noči od 5. do 6. januarja t. l. predrli v hišo pri vinogradu Martina Leber iz Slatine in sicer skozi streho. V sobi sta spala Martin Leber in njegova hči Lena. Dva roparja stopita v hiško, eden ostane zunaj za čuvaja. Zvezala sta Leberja in skušala zvezati tudi njegovo hčer, ter grozila s smrtjo, če jima vsega denarja Leber ne izroči. Lena jima da 11 gld., sama pa še pobrala mnogo drugih reči, kakor svinjetine, špeha in klobas. Potem zginejo zopet. Porotniki so vse 3 krive spoznali, dasiravno so ti ugovarjali ter je sodnija vsakega obsodila na 15 let težke ječe. Dalje bo se poročalo prihodnjič. Danes so iz Voglajne izvlekli mrtvo truplo nekega gostilničarja iz Gaberij. Že pred pustom se je skušal umoriti z tem, da si je z nožem trebuh prebodel, toda takrat mu je še spodletelo. Od tistih mal je bil vedno zamišljen, pretečeno noč pa je iz hiše

zbežal, se pri Voglajni slekel in sezul ter v vodi življenje končal.

Iz Celovca. (Razne stvari.) Kaj bode, če v kratkem ne neha deževati? Od vseh krajev dohajajo poročila o nesrečah, katere blisk in toča, moča in povodenj napravljajo. Ljudje so začeli žeti. Snopje pa stoji na polji ter se ne more sušiti. Sedaj so začele tu pa tam po deželi reke svoje plitve bregove prestopati. Veliko sena so že odnesle, žito pa tu in tam pod vodo stoji. Kopališča ob celovškem jezeru so večji del prazna. Naš parobrod „Carinthia“ se po dvakrat na den pelja po jezeru gor in dol, pa prazen gre in prazen pride. Šolski prazniki nam znabiti nekaj več gostov k jezeru pripeljuje. Sklicevanje vojšakov tudi nam daje okušati blaženega sadu nove vojaške postave. Iz Doberle vasi n. pr. je moral č. g. kaplan v 6 urah k vojakom odriniti. Tako iz mladenišnice dijak 8. razreda teden pred maturo. Deželni šolski svet je njemu ter 3 dijakom realgimnazije v Belaku sprosil po en den odpusta, da so zamogli ustmeni izpit zrelosti napraviti, preden da grejo v Bosno ali Bog vedi kam. — Pri sv. Petru pod Belakom so 7. t. m. umrli naj starejši duhovnik krške škofiji p. n. g. Jožef Vernek, rojeni pri sv. Jakopu v Rožni dolini dne 26. aprila l. 1790 toraj v 89. letu starosti. Njih sosed č. g. Jož. Turkovicer, župnik pri sv. Martinu nad Belakom, so sedaj naj starši mešnik te škofije. Rodom Čeh bili so v Celovcu 8. septbra l. 1824. v mešnika posvečeni. Stolna fara v kratkem dobi novega župnika, dosedanjega krškega dekana preč. g. prošta J. Ravšerja, Celovškega rojaka. Za dekana v Krko pride novi korar, dosednji mestni župnik iz Strassburga preč. g. Anton Erlih, ki je bil 32 let ud Strassburškega kapitela. Odgovor, katerega je vaša c. k. namestnija v Gradcu dala na pritožbo zoper Reiserjevo postopanje, je tudi nam prav dobro djal. Res čudno! Pokojnemu Mariborskemu županu Reiserju so nepozabljivi Slomšek priskrbeli papežev red, sedajnemu pa — nehoté dolg —! Slava možem, ki se niso dali pri cerkveni slovesnosti motiti, ter so tudi vkljub županovim ukazom vedeli Slomškovim častiteljem tako veseli večer priskrbeti. Duh slovenske vzajemnosti naj živi!

Od sv. Ilja v Slov. goricah. († Karl Velebil.) V nedeljo 7. t. m. popoldne nam je naznanil veliki zvon prežalostno novico, da so naš preljudi župnik č. g. Karl Velebil umrli. Nemila smrt nam je zopet pokosila značajnega, za vsestranski blagor vnetega in delavnega moža. Ni mi mogoče popisati žalosti farmanov in pa zaslug, ktere so si poprej kot kaplan, sedaj pa kot župnik pridobili. Brž, ko so kot župnik nastopili, bila je Njih skrb, da so nam priskrbeli sv. misijon, ter sta z poprej umrlim g. župnikom vse stroške prevzela. Potem še več druga, česar pa tukaj nemorem naštevati. Letos ob koncu junija Njih je prišla nagla bolezen. Na dan sv. Alojzija so zadnjokrat meševali. Potem

pa je postajalo vedno hujše. Kedar so Jih č. g. dekan Jareninski ali pa drugi duhovniki obiskali, so jim rekli: meni veljajo besede sv. pisma: „vredi svojo hišo in pripravi se na pot.“ Marsikateri zmed naših farmanov bode se še spomnil besed, ki so na novega leta dan na prižnici izgovorili, namreč: „da bi jaz vedel povedati in z prstom pokazati na tistega, kateri zmed nas se bode drugo leto na dnešnji den v večnosti znašel, ta bi vendar blede lice dobil; morebiti pa bodem jaz prvi.“ Bili so prijazni, gostoljubni, odkritosrčni in dobri gospod, pa tudi ostri, ako je bilo treba, zares blaga duša, pravi biser duhovnikov Lavantinske škofije. Pogreb bil je sijajen. Prišlo je brez števila ljudstva iz domače in sosednjih far k pogrebu. Prišlo je tudi rajnemu gospodu zadnjo čast skazat 32 duhovnikov. Kondukt vodili so č. g. J. Čuček, dek. Jareninski, genljivo nagrobno govorili pa so č. g. F. Šrol župnik Svičinski. Naj nam nepozabljivi gospod župnik po Jihovem trudopolnem delu sladko in mirno počivajo. Njih spomin naj živi ne samo pri št. Iljčanih, temuč po celi Lavantinski škofiji, duša pa naj nebeško veselje vživa. Bodi njim zemljica lahka.

Franc Freiham.

Iz Haloz. (Toča.) Nedeljo, 14. jul, zadela je faro sv. Barbare velika nesreča. Ob 3/4 se zatemni, krščanski nauk v cerkvi takoj sklene, da bi se litanije opravile za odvrite hude ure. Gosti dež se vlije. Orglavec si mora svečo prižgati za blagoslovno. Orgle vtihnejo, lepo petje preneha ali med blagoslavljanjem se vzdigne glasen joč po cerkvi, gosta toča je bila po oknih, pa tudi po polju ino goricah. Oj, prežalosten prizor! Otročiči si z nežnimi rokicami lica solzna zakrivajo, ker čutijo, da prihaja zopet eno leto gladovanja. Starši milo jočejo, ker jihov up je pokončan. Vse se je prelepo kazalo v rajski obilnosti, pa nesrečna uima je pokončala gorice po: Gruškovcu, Paradižih obeh, sv. Elizabeti, Pohorju, Slatini, Okiču; tudi na Horvaškem fari: Višnico, Cvetlin je pre hudo potolkla. Kjer se je razlegala kletva razsajanje, in ponočno tuljenje, ondi je zdaj joč, žalost in joč, da vsak lahko spozna očitno šibo božjo! Nedolžni trpijo z krivičnimi vred. Krčmarju K. je velika povodenj odnesla svinjak s prasatom vred. Dve babeli morali ste iz koč zbežati zavoljo velike vode. Dnes 15. julija je zopet veliki dež in grom pa toče viditi ni. Kuruza je razcepana, pšenica je snetljiva in zarjaveta; rž je slaba in scimljena; krompir potolčen, fažol pobit; jabelka so še vendar ostala. Bog nas obiskuje, oklenimo se ga, naj nam zopet pokaže prijazno lice svoje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvažnša novica je bližnji vhod avstrijskih vojakov v Bosno in Hercegovino. Hrvatska in dalmatinska mesta bodo den

vghoda svečano obhajala. Regimenti in bataljoni hitijo od vseh strani proti turški meji, eni nad Osek v Samac, Brod in Gradiško, drugi nad Sisek. Pravijo, da 20. ali 21. mahnejo naši čez Savo. Glavni poveljnik baron Josip Filipovič je Prago zapustil in došel k cesarju na Dunaj, od koder se poda vsaki čas v Brod, kder ga pričakuje generalni štab. Temu načelniki so obrist Pop, obrist-lajtnant Fabini in major Dobleviski; naš regiment Hartung je iz Maribora odrinil v pondeljek zvečer, kranjski baron Kuhn pa v Sisek. — Največ vojakov je sklicanih iz Ogerske, Hrvatske, Dalmacije, Primorja, Kranjske, Koroške in Štajerske, druge dežele so malo zadete. Ker so večidel sami rezervisti med poklicanimi, je to za zapuščene žene in otroke pogosto velika stiska. Zato se snujejo po mnogih mestih društva in odbori, ki bodo milodarov pobirali v podporo zaostalim revam. Toliko poročamo svojim bralcem, ker smo to vse že v drugih novinah brali, da bodo zvedeli kam so jihovi ljudje odšli. Več poročati ne vemo pa bi tudi ne smeli. Kar pa vladini listi n. pr. „Presse“ objavi, to tudi „Slov. Gosp.“ ne more biti zabranjeno. Zato bodemo ravno iz „Presse“ natančneje v predalu „Za poduk in kratek čas“ popisali vojne oddelke, kateri pojdejo v Bosno. Bog jim daj vsem srečno zopet nazaj priti. Do krvave resnice v Bosni ne bo prišlo, če se uresniči novica, ki pravi, da se Turki ne bode ustavljali, ker je baje Andrassy dognal zvezo Avstrije z Turčijo po zgledu Angležev! — Škof Strossmayer bil je na poti v Slatino spoznan od hrvatskega regimenta, ki se je skoz Zidani most peljal v Sisek, ter ga je častno pozdravil z živio klici in muziko. — Svitli cesar so po toči okoli Lipnice poškodovanim darovali 3000 fl. — Perzijski šah se je odpeljal na Rusko. — Volitve za deželne zbornice bodo prve dni septembra. — Usmiljeni bratje so osnovali za avstrijske dežele posebno pokrajino; prvi provincijal te pokrajine, č. g. Gasser, pride iz Brescije v Gradec. — Celovske gimnazije dijaki slabo slujejo, nedavno je eden profesorju z revolverjem žugal, eden pa, ki je pijan domov prišel, lastnega očeta grdo zasramoval, mnogi krađeje, to pa sinovi boljših starišev. Kaj bo iz take mladine? Vere manjka, krščansko verske odgoje! Ko bi to vendar hotli pomisliti, kateri so odgovorni! — Primorski Slovenci snujejo društvo „Edinost“ v obrambo slovenske narodnosti zoper polahonenje in ponemčevanje. Bog jim daj potrebne vstrajnosti, sreče in blagoslova! — Dalmatinci vedno bolj tožijo, da se jim krhajo narodne pravice, nemški in laški jezik sili v šole in uradnike. — Magjarski minister Tisza se je zagovarjal pred svojimi volilci v Debreczinu. Čudno se pa ljudem zdi, kako je ta magjar skrbno povdarjal, da ni sovražnik Slovanom. No, prijatelj še pa menje, treba je le pokazati na Srba dr. Miletiča, katerega je dal obsoditi in zapreti itd. Nam se zdi, da je magjara pred Slovani nekoliko strah. Volilna borba je pa že tolika, da so se v Gyöngyösu pretepali,